

Computer Network and the Entrance Examination

Somjai Boonsiri

The application of computers for university entrance examination has started since 1992. This article discusses the use of LAN (Local Area Network) for such purposes, noting client-server, Bus topology, and TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol). It also describes OSI (Open Systems Interconnection Model) and functions of its layers. The IEEE802 Project of the Institute of Electrical and Electronics Engineers, the advantages of TCP/IP, and principles of client-server are considered.

สถาบันวิทยบริการ

ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์กับการสอบเอ็นทรานซ์

สมใจ บุญศิริ*

ปัจจุบันคำว่า 'ระบบเครือข่าย' ดูจะเป็นคำที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในการนำมาใช้งานให้เกิดประโยชน์ การนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในงานด้านต่าง ๆ ออกจะเป็นเรื่องธรรมดาไปเสียแล้ว เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน จึงมีการพัฒนานำเอาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่มาต่อกันเป็นระบบเครือข่าย เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น ฐานข้อมูล เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์บันทึกข้อมูล และอื่น ๆ

การนำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาต่อเชื่อมเข้าด้วยกันทำได้หลายวิธี ในที่นี้จะกล่าวถึงระบบเครือข่ายระยะใกล้ หรือที่เรียกว่า แลน (LAN : Local Area Network) ในลักษณะของไคลเอ็นต์-เซิร์ฟเวอร์ (Client-Server) โดยใช้เครื่องซูเปอร์ไมโครคอมพิวเตอร์ ที่ใช้ระบบปฏิบัติการเป็นยูนิกซ์ (Unix) ทำหน้าที่เป็นเครื่องบริการแฟ้ม (Server) และเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่ใช้ระบบปฏิบัติการเป็นเอ็มเอสดอส (MS-DOS) เป็นเครื่องขอใช้บริการ (Client) ต่อเชื่อมกัน โดยใช้โทโปโลยีแบบบัส (Bus Topology) และใช้ TCP/IP เป็นโพรโตคอลในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นมาตรฐานตาม IEEE 802.3 ดังรูปที่ 1

สำหรับวงการการศึกษาในเมืองไทยแล้ว การนำอุปกรณ์มาต่อเป็นระบบเครือข่ายในลักษณะที่ใช้ระบบปฏิบัติการบนไคลเอ็นต์-เซิร์ฟเวอร์ต่างกันเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยความคิดริเริ่มของ รศ. สมชาย ทยานอง อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำนเป็นประธานคณะกรรมการการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอบเอ็นทรานซ์ โดยมี อาจารย์ ดร. ยรรยง เต็งอำนวย เป็นผู้วางระบบ เพื่อนำไปใช้งานระบบดังกล่าวได้นำมาประยุกต์ใช้ในการรับสมัครสอบเอ็นทรานซ์ ปีการศึกษา 2535 ผลจากการปฏิบัติงานครั้งนี้ ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เคยมีได้หลายประการ อาทิ การใช้เลขที่นั่งสอบซ้ำ การข้ามเลขที่นั่งสอบ การตรวจสอบจำนวนผู้สมัคร การแก้ไขข้อมูลรายละเอียดของผู้สมัคร

ระดับชั้นของมาตรฐานโอเอสไอ

หน่วยงานที่เรียกว่า ไอเอสไอ (ISO : International Standard Organization) ได้กำหนดมาตรฐานในการสื่อสารข้อมูลทางคอมพิวเตอร์เรียกว่า โอเอสไอ (OSI : Open Systems Interconnection Model) ประกอบด้วย 7 ระดับชั้น (Layer) ดังรูปที่ 2

หน้าที่ของแต่ละระดับชั้น สรุปได้ดังนี้

ระดับชั้นฟิสิคอลล (Physical Layer) ทำหน้าที่ในการรับ-ส่งบิต (bit) ระหว่างจุดต่อ (node) หนึ่งกับจุดต่อถัดไป โดยอาศัยการประสานการทำงานระหว่างอุปกรณ์ด้วยคุณสมบัติทางไฟฟ้า

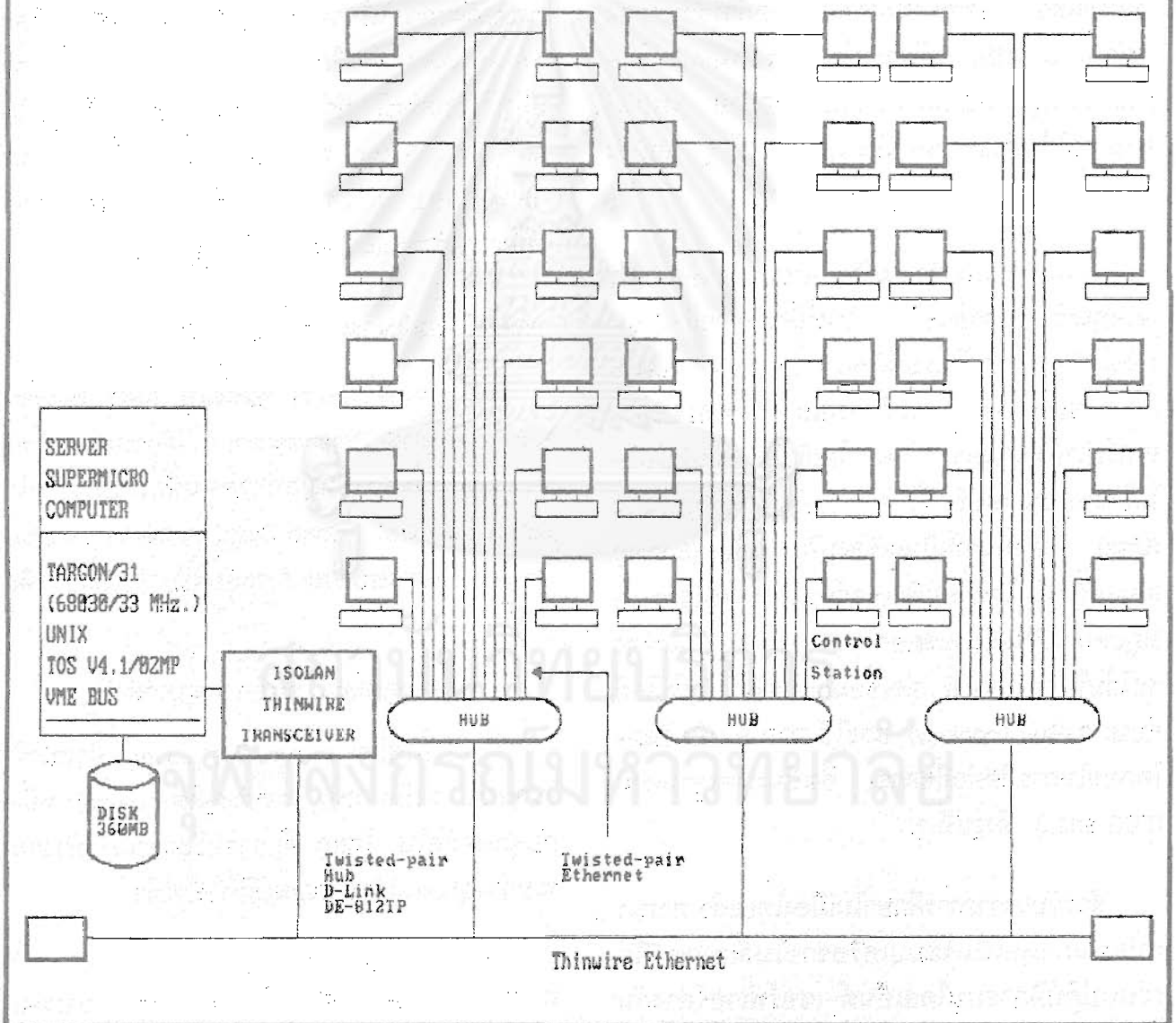
ระดับชั้นดาต้าลิงก์ (Data Link Layer) ทำหน้าที่ในการรับ-ส่งชุดของข้อมูล (frame or packet) ระหว่างจุดต่อ โดยมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการควบคุมอัตราการส่งถ่ายข้อมูล

*สมใจ บุญศิริ วท.ม. (วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์) อาจารย์ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- LAN
- Thinwire+UTP (UNSHIELD TWISTED PAIR)
- UNIX Server
- MS-DOS Client
- TCP/IP
- Berkeley Socket
- C language
- Multi-Vendor

Client Workstation : Microcomputer 386DX 25MHz, 2MB, 2Floppy drive
 UGA monochrome
 MS-DOS 6.3.1, D-Link ICF/IP Development tools

D-Link DE-200TP
 16 bits twisted-pair ethernet interface card
 (10Base1)
 D-Link, ICF/IP for DOS 6.1.2 Beta

รูปที่ 1 แสดงแผนผังการต่อเชื่อมอุปกรณ์

7	Application Layer
6	Presentation Layer
5	Session Layer
4	Transport Layer
3	Network Layer
2	Data Link Layer
1	Physical Layer

รูปที่ 2 แสดงระดับชั้นของมาตรฐานไอเอสไอ

ระดับชั้นเน็ตเวิร์ค (Network Layer) ทำหน้าที่ในการกำหนดเส้นทางการติดต่อ (path or route) จากต้นทางไปยังปลายทางในระบบเครือข่ายทั้งภายในเครือข่ายเดียวกันและระหว่างเครือข่าย

ระดับชั้นทรานสปอร์ต (Transport Layer) ทำหน้าที่ในการเตรียมการส่งข้อมูลระหว่างผู้ใช้เลือกกระบวนกรบริการที่เหมาะสม ในการควบคุมการส่งข้อมูล

ระดับชั้นเซสชัน (Session Layer) ทำหน้าที่ในการจัดโครงสร้าง และประสานจังหวะการติดต่อที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ใช้ และการจัดการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการรับและส่งข้อมูล ให้สามารถรับและส่งข้อมูลพร้อม ๆ กัน หรือ สลับกันได้

ระดับชั้นพรีเซนเทชัน (Presentation Layer) ทำหน้าที่ในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ หรือรหัสของข้อมูลที่ส่งผ่านระหว่างจุดต่อ

ระดับชั้นแอปพลิเคชัน (Application Layer) ทำหน้าที่ในการให้บริการแก่ผู้ใช้ เช่น การโอนข้อมูล (file transfer) การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (electronic mail) การใช้เทอร์มินัลเสมือน (virtual terminal emulation) การเข้าถึงระบบข้อมูลที่ห่างไกล (remote access)

โครงการ IEEE 802

หน่วยงานที่ได้รับการยอมรับในการกำหนดมาตรฐานด้านระบบเครือข่ายเฉพาะบริเวณหน่วยงานหนึ่ง คือ ไออีอีอี (IEEE : The Institute of Electrical and Electronics Engineers) ได้มีโครงการ 802 ซึ่งเป็นการกำหนดรหัสระบบเครือข่ายเฉพาะบริเวณมาตรฐานในระดับชั้นฟิสิคอลล และระดับชั้นดาต้าลิงค์มาตรฐานไอเอสไอ ดังรูปที่ 3

ชั้นของ IEEE ที่อยู่ทั้งชั้นดาต้าลิงค์ และชั้นฟิสิคอลล ของมาตรฐานไอเอสไอ คือ มีเดียแมก-เซสคอนโทรล (MAC: Medium Access Control) ครอบคลุมการเข้าถึงสื่อกลางที่ใช้ในการส่งข้อมูลชุดมาตรฐาน 802 มีดังนี้

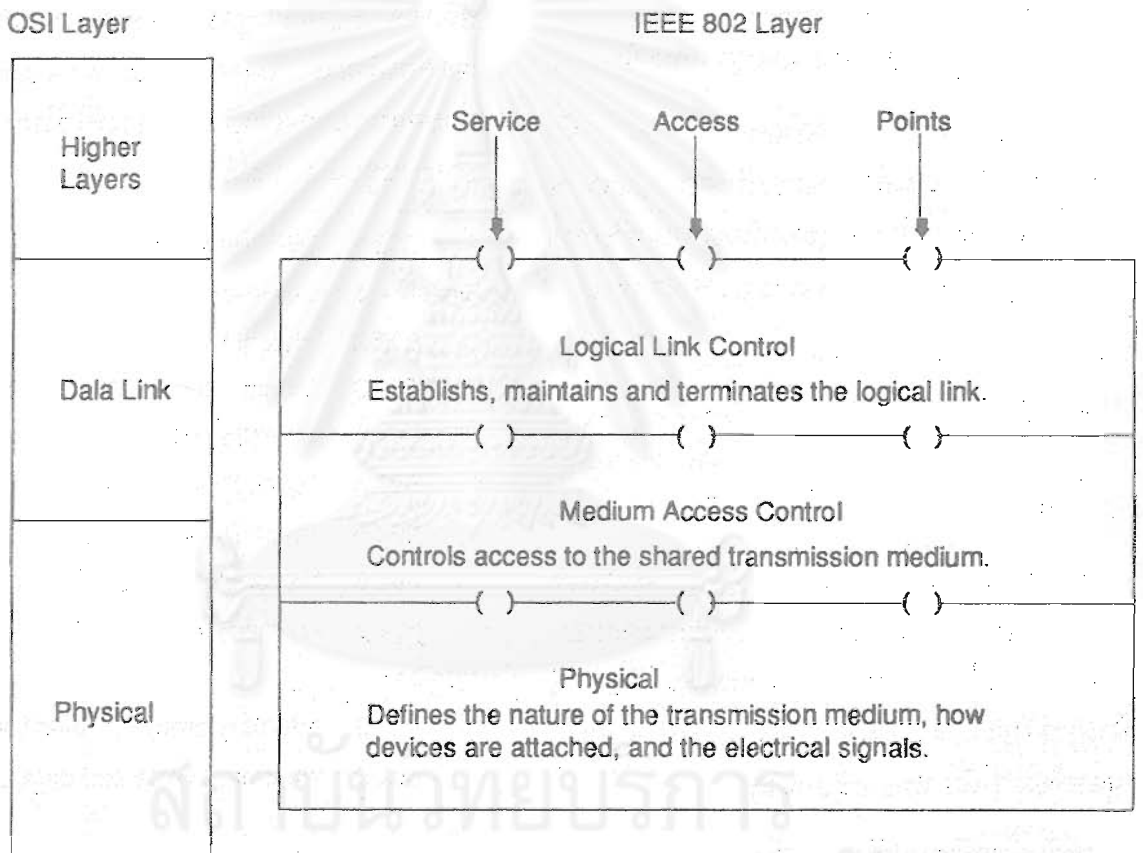
- 802.1 Overview, Internetworking, and Systems Management
- 802.2 Logical link control
- 802.3 Carrier Sense Multiple Access Bus with Collision Detection (CSMA/CD)
- 802.4 Token Passing Bus
- 802.5 Token Passing Ring
- 802.6 Metropolitan area networks (MANs)
- 802.7 Advisory group for broadband transmission
- 802.8 Advisory group for fiber optics
- 802.9 Integrated voice and data LANs

มาตรฐาน IEEE 802.3

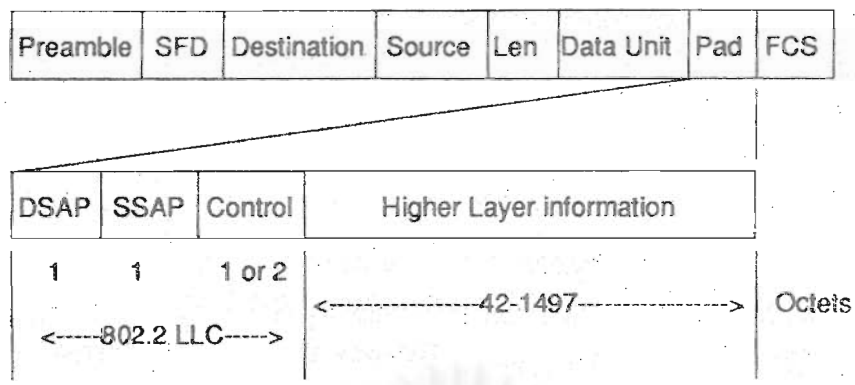
รูปที่ 4 แสดง IEEE 802.3 Frame Format ซึ่งเริ่มต้นด้วย Preamble (เลขฐานแปด 7 ตัว) จะอยู่ในรูป 1010... ต่อมาคือ Start Frame Delimiter (SFD) กำหนดเป็น 10101011 ต่อมาเป็น Destination Address แสดงในรูปที่ 5 ซึ่งอาจเป็นเลขฐานแปด 2 หรือ 6 ตัว ส่วนใหญ่จะใช้ 6 ตัว ส่วนฟิลด์ Individual/Group (I/G) จะสอดคล้องกับ Physical/Multicast ฟิลด์ Universal/Local (U/L) จะเป็นตัวบอกว่ารหัสนั้นเป็น

รหัสที่ใช้เป็นสากล หรือใช้เฉพาะท้องถิ่น ต่อมาเป็น Source Address ซึ่งต้องมีความยาวสอดคล้องกับ Destination Address ในฟิลด์ความยาว (LEN) เป็นเลขฐานแปด 2 ตัว ซึ่งบอกจำนวนของเลขฐานแปด ในฟิลด์ข้อมูล (Data Unit) ต้องมีข้อมูลเป็นเลขฐานแปดอย่างน้อย 46 ตัว ถ้ามีน้อยกว่า 46 จะมีการ

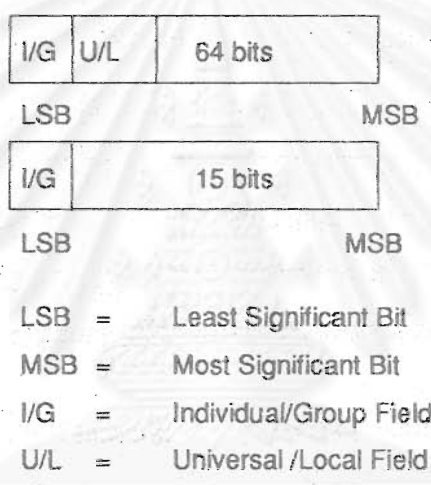
ใช้ฟิลด์ Pad ความยาวสูงสุดของข้อมูลและ Pad รวมกันไม่เกิน 1500 ตัว ฟิลด์สุดท้ายคือ FCS (Frame Check Sequence) เป็นตัวชี้ว่ามีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นหรือไม่ จากการใช้ Cyclic Redundancy Check (CRC)

รูปที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบ IEEE Project กับ OSI Model

รูปที่ 4 แสดง IEEE 802.3 MAC Frame Format

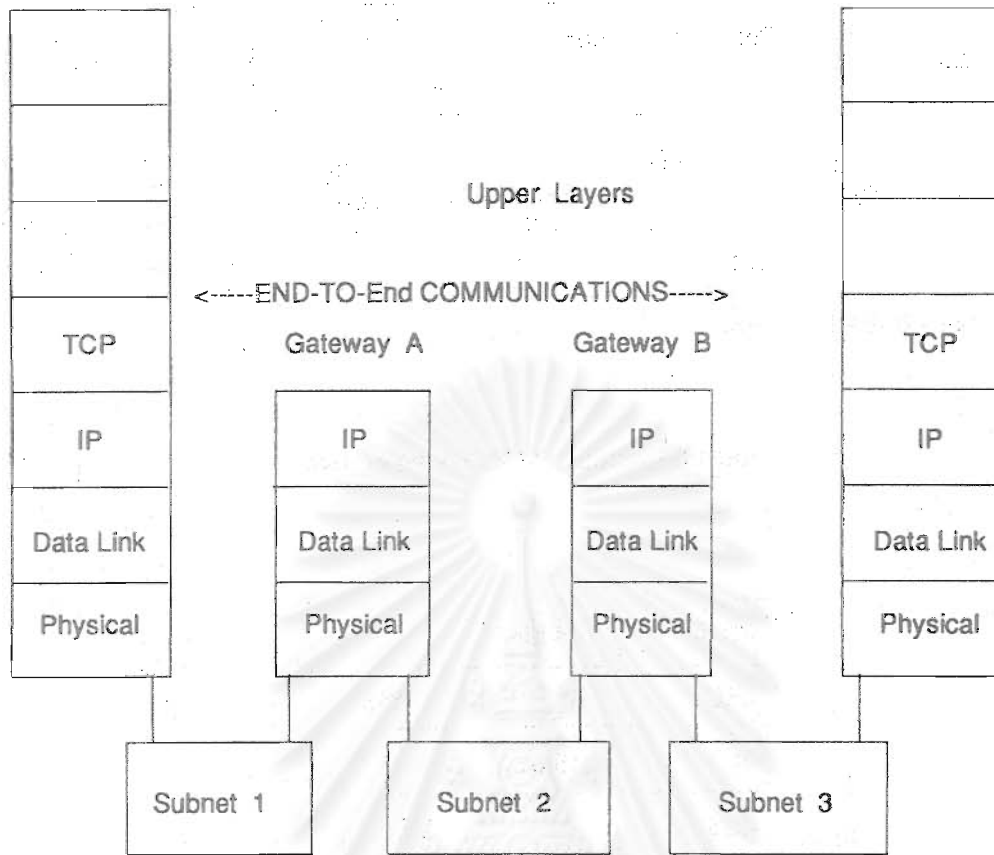
รูปที่ 5 แสดง IEEE 802.3 address fields

โพรโตคอล TCP/IP

TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) เป็นโพรโตคอลที่ได้รับการพัฒนาโดย Advanced Research Project Agency (ARPA) of Department of Defense (DoD) ได้รับการยอมรับเป็นมาตรฐานในระบบการสื่อสารข้อมูล สามารถใช้ติดต่อสื่อสารกับทุก ๆ ระบบเครือข่ายที่อยู่ในกลุ่ม

เดียวกัน TCP/IP มีความยืดหยุ่นสูง ทำให้นักวิจัยที่อยู่ห่างไกลกัน สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างง่ายดาย เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น The National Science Foundation (NSF), The Department of Emergency และ The National Aeronautics and Space Administration (NASA) TCP/IP เป็นโพรโตคอลมาตรฐานของการสื่อสารข้อมูลสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ยูนิกซ์

รูปที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นทรานสปอร์ตกับ ระดับชั้นอื่นๆ

Transmission Control Protocol (TCP)

TCP เทียบได้กับระดับชั้นทรานสปอร์ตของมาตรฐานไอเอสโอ รูปที่ 6 แสดงให้เห็นว่า TCP รันอยู่เหนือ IP โดยที่ IP เป็น connectionless network การทำงานต่างๆ จะทำให้ TCP แม้ว่า TCP และ IP ดูเหมือนจะอยู่ใกล้ชิดกันมาก จึงมักจะเรียกว่า "TCP/IP" TCP สามารถใช้กับโพรโตคอลอื่นที่เป็น connectionless protocol เช่น ISO 8473 (Connectionless Network Protocol หรือ CLNP) File Transfer Protocol (FTP) และ Simple Mail Transfer Protocol (SMTP)

TCP เป็น connection-oriented protocol ซึ่งหมายถึง TCP จะเก็บสถานภาพเกี่ยวกับการส่งข้อมูลของผู้ใช้ และรับผิดชอบการโอนข้อมูลจากต้นทางไปยังปลายทางในระบบเครือข่ายเดียวหรือหลายๆ ระบบเครือข่าย

Internet Protocol (IP)

IP เทียบได้กับชั้นเน็ตเวิร์ค ของ OSI Model และเป็นตัวอย่างหนึ่งของ Connectionless Service จึงอาจทำให้มีการสูญหายของข้อมูลระหว่างสถานีของผู้ใช้ได้ IP สนับสนุน datagram-type protocol ไม่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ไม่มีกลไกการควบคุมการไหลของข้อมูล (no flow-control mechanisms) ข้อมูลของผู้ใช้อาจสูญหาย ช้าช้อนหรือส่งผิดพลาดได้ ปัญหาเหล่านี้จะผ่านไปยังชั้นที่เหนือกว่า คือ TCP

เนื่องจาก TCP/IP อยู่ในชั้นทรานสปอร์ตและเน็ตเวิร์ค ดังนั้นใน 2 ชั้นล่าง คือ ฟิสิคอลลและดาต้าลิงค์ จะเป็นอะไรก็ได้ให้เหมือนกันทั้ง 2 ข้าง การที่เป็นอิสระจากฮาร์ดแวร์ ทำให้สามารถใช้ฮาร์ดแวร์ที่เป็นอะซิงโครนัส เช่น RS232 IEEE 802.3 IEEE 802.4 และ IEEE 802.5 นอกจากนี้ใน

ชั้นแอปพลิเคชัน จะเป็นอะไรก็ได้ที่สามารถลิงค์เข้ามาหา TCP/IP ได้ เช่น ftp smtp ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ TCP/IP เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

ข้อดีของ TCP/IP

1. มีบริษัทผู้ขายจำนวนมากหลากหลายยี่ห้อ ทำให้ผู้ใช้สามารถต่อรอง และ เลือกบริษัทผู้ขายได้ตามความพอใจ
2. ใช้ได้บนเครื่องขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ นั่นคือสามารถใช้ TCP/IP บนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายขนาดเล็ก หรือใช้บนเครื่องมินิคอมพิวเตอร์ที่ต่อเป็นระบบเครือข่ายก็ได้
3. ใช้ได้ทั้งระบบเครือข่ายเฉพาะบริเวณ ที่ต่อเชื่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ภายในอาคารสำนักงาน และระบบเครือข่ายระยะไกล ที่ต่อเชื่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่คนละประเทศเข้าด้วยกัน
4. ใช้ในหน่วยงานที่ต่างกันทั้งภาครัฐบาล และเอกชน ไม่เฉพาะงานวิจัยของ DARPA เท่านั้น
5. ประสิทธิภาพในการทำงานสูง
6. มีโครงสร้างที่ดี
7. การจัดการข้อมูลเป็นแบบ Connection-oriented
8. การส่งข้อมูลเป็นแบบ Stream-oriented นั่นคือมีการส่งข้อมูลครั้งละจำนวนมาก
9. สามารถเพิ่มฟังก์ชันการทำงานตามความต้องการของผู้ใช้ได้
10. การส่งข้อมูลเป็นไปแบบสองทาง (Full Duplex Transmission) ทำให้สามารถส่งข้อมูลพร้อมกันได้โดยไม่เสียเวลาในการรอคอย
11. มีความปลอดภัยของระบบสูง

หลักการของไคลเอ็นต์-เซิร์ฟเวอร์

รูปแบบมาตรฐาน สำหรับงานด้านระบบเครือข่ายเฉพาะบริเวณที่นิยมใช้แบบหนึ่ง คือ การต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์แบบไคลเอ็นต์-เซิร์ฟเวอร์

เซิร์ฟเวอร์คือ โพรเซสที่คอยการติดต่อจากไคลเอ็นต์ เพื่อให้บริการแก่ไคลเอ็นต์ โดยมีลักษณะการทำงานของระบบโดยรวม ดังนี้

1. เมื่อระบบเริ่มต้นปฏิบัติการของเซิร์ฟเวอร์ เซิร์ฟเวอร์จะกำหนดค่าเริ่มต้นต่างๆ ในโปรแกรม แล้วจะซิงการการทำงาน เพื่อรอการติดต่อจากไคลเอ็นต์
2. โพรเซสของไคลเอ็นต์จะปฏิบัติงานในระบบเดียวกัน หรือระบบอื่นที่ติดต่อกับเซิร์ฟเวอร์ ด้วยระบบเครือข่าย ไคลเอ็นต์โพรเซส จะส่งคำขอบริการผ่านระบบเครือข่าย เพื่อขอบริการต่างๆ จากเซิร์ฟเวอร์ที่มีได้หลายชนิด ซึ่งอาจจะเป็น
  - 2.1 การขอดูเวลา
  - 2.2 การพิมพ์ข้อมูลทางเครื่องพิมพ์ของส่วนกลาง
  - 2.3 การอ่านหรือบันทึกข้อมูลที่อยู่บนเซิร์ฟเวอร์
  - 2.4 การขอเข้าสู่ระบบ
  - 2.5 การใช้คำสั่งบนเซิร์ฟเวอร์
3. เมื่อเซิร์ฟเวอร์ได้คำร้องขอของไคลเอ็นต์ ก็จะตรวจสอบสิทธิในการใช้บริการ จากนั้นจะให้บริการแก่ไคลเอ็นต์อย่างเหมาะสม แล้วกลับไปหยุดการทำงาน เพื่อรอการติดต่อใหม่

การให้บริการของเซิร์ฟเวอร์ขึ้นอยู่กับประเภทของการบริการ ดังนี้

1. การบริการที่ไคลเอนต์ขอร้องนั้นใช้เวลาสั้น เซิร์ฟเวอร์จะให้บริการเอง เรียกว่า อิเทอเรทีฟ เซิร์ฟเวอร์ (iterative servers) เช่น การบอกเวลา

2. การบริการที่ไคลเอนต์ขอร้องนั้นใช้เวลาไม่แน่นอน เซิร์ฟเวอร์ไม่ทราบว่าการบริการแต่ละครั้งจะใช้เวลาเท่าใด ดังนั้นเซิร์ฟเวอร์จะให้บริการแบบพร้อมกัน (concurrent) เรียกว่า คอนเคอเรนซ์ เซิร์ฟเวอร์ (concurrent servers) ทำได้โดยการที่เซิร์ฟเวอร์จะสร้างโพรเซสใหม่อีก 1 โพรเซส เพื่อที่จะให้เป็นตัวจัดการให้บริการแก่ไคลเอนต์แทนตัวมันเอง แล้วตัวมันเองก็สามารถกลับไปหยุดการทำงาน เพื่อรอการติดต่อจากไคลเอนต์ตัวอื่นได้อีก เซิร์ฟเวอร์ประเภทนี้ต้องการระบบปฏิบัติการที่ทำงานแบบหลายภารกิจ (multi-tasking) ได้

เซิร์ฟเวอร์มีขั้นตอนการทำงานโดยคร่าว ๆ ดังนี้

1. เปิดช่องสื่อสาร โดยมีรหัสเรียกใช้ ซึ่งเป็นที่ทราบโดยทั่วไปในเครือข่าย
2. คอยรับการติดต่อจากไคลเอนต์
3. สำหรับอิเทอเรทีฟ เซิร์ฟเวอร์ มักใช้ในกรณีที่การให้บริการสามารถทำได้ด้วย 1 คำสั่งจากเซิร์ฟเวอร์

สำหรับคอนเคอเรนซ์ เซิร์ฟเวอร์ โพรเซสจะถูกสร้างเพื่อบริการไคลเอนต์ โพรเซสใหม่นี้จะให้

บริการแก่ไคลเอนต์ และไม่ตอบสนองต่อคำขอของไคลเอนต์ตัวอื่น เมื่อให้บริการเสร็จ จะเลิกการทำงานไป โดยปิดช่องสื่อสารกับไคลเอนต์ตัวนั้น

4. กลับไปทำข้อ 2

ภายใต้ขั้นตอนดังกล่าว ระบบจะจัดลำดับอย่างใดอย่างหนึ่งของการขอจากไคลเอนต์ที่มาถึง ในขณะที่เซิร์ฟเวอร์กำลังให้บริการแก่ไคลเอนต์อื่นอยู่แล้ว

ไคลเอนต์โพรเซสมีการทำงานโดยทั่วไป ดังนี้

1. เปิดช่องสื่อสาร และขอติดต่อไปยังรหัสการเรียกใช้ที่รู้จักกันโดยทั่วไปในเครือข่าย
2. ส่งข้อความการขอบริการไปยังเซิร์ฟเวอร์ และรับการให้บริการ ทำเช่นนี้เรื่อยไปเท่าที่ต้องการ
3. ปิดช่องสื่อสาร กับเซิร์ฟเวอร์

สรุปแล้วทั้ง TCP/IP และการใช้ระบบไคลเอนต์-เซิร์ฟเวอร์ สามารถเลือกการให้บริการจากผู้ขายได้หลากหลาย เราอาจจะเลือกซื้ออุปกรณ์ TCP/IP เครื่องที่ใช้เป็นไคลเอนต์ เครื่องที่ใช้เป็นเซิร์ฟเวอร์จากผู้ขายที่ต่างกันก็ได้ เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด นอกจากนี้การใช้ไคลเอนต์-เซิร์ฟเวอร์ ยังช่วยลดภาระของผู้ดูแลระบบสามารถหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์เพิ่มเติม ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของระบบอีกด้วย

บรรณานุกรม

- คณะอนุกรรมการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2533. 2533. คู่มือการปฏิบัติงานการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการ.
- ระเบียบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ประจำปี การศึกษา 2535. 2535. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2533. ศัพท์คอมพิวเตอร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : เพื่อนพิมพ์.
- สมชาย ทยานยง. 2533. System Analysis & Design. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.]
- อัครเสน สมุทรม่อง, และ จักร พิชัยศรีทัต. 2535. ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ LAN และการใช้งาน Novell NetWare. กรุงเทพฯ : เอช-เอน การพิมพ์.
- Bach, M.J. 1986. *The Design of the Unix Operating System*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Black, U. 1992. *TCP/IP and Related Protocols*. New York : McGraw-Hill.
- Comer, D.E. 1988. *Internetworking with TCP/IP Principle, Protocol, and Architecture*. Englewood Cliffs, N.J. Prentice-Hall.
- Keiser, G.E. 1989. *Local Area Networks*. New York : McGraw-Hill.
- Martin, J., and Chapman, K.K. 1989. *Local Area Networks Architectures*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Miller, M.A. 1990. *LAN Protocol Handbook*. Redwood City, Calif. : M&T Books.
- Richard, S.W. 1991. *UNIX Network Programming*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย